

וְדַאי, כָּל קַרְבָּנֵינִי לֹא אֶתִיּוֹן, אֶלֶּא לְכַפָּרָא. כָּל קַרְבָּנָא וְקַרְבָּנָא,
עַל כָּל אַבְרִינִי דְבֵר נֶשׁ, כְּפֻּמִּים הֵהוּא חֲטָא דְהֵהוּא אִבְר. עַל
טַפִּין דְמוֹחָא, (שמות יב) עֲנַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִין. אִי זָרִיק טַפִּין
קְדָמָאִין, קְדָם דְאֶחְמִיעִין, בְּאַתָּר דְלֹא דִילִיָּה. וְעַל אֵלִין דְאֶחְמִיעִין,
וְזָרִיק לֹזֵן בְּאַתָּר דְלֹא אֶצְטְרִיךְ, צְרִיךְ לְאִיִּתְאַחַּ עֲלֵיהוּ לְחַם חֲמִין,
וְאֵינֹן לְחֲמֵי תוֹדָה הַכִּי הוּוּ, מִנְהוּן חֲמִין, וּמִנְהוּן מִצָּה.

פְּרִים מִסְטָרָא דְדִינָא, כְּבָשִׂים וְאֵילִים וְעֵתוּדִים וְעֵזִים. בְּגִין דְאֵינֹן
אֲנִפִי דְשׁוֹר, כְּלָחוּ שְׁחִיטָתָן בְּצַפּוֹן, וְקָבוּל דְמֶן בְּכָלִי שְׂרַת
בְּצַפּוֹן. שְׁחִיטָה וְקַבְלָה וְזָרִיקָה כָּלָם בְּצַפּוֹן. לְבַסְמָא מִדַּת הַדִּין,
דְאֵתִי לְבֵית דִּין מִסְטָרָא דְגְבוּרָה. בֵּית דִּין הַגְּדוֹל מִסְטָרָא דְגְבוּרָה,
דְתַמֵּן בִּינָה. בֵּית דִּין הַקָּטָן, מִסְטָרָא דְמַלְכוּת. וְכָל אֵינֹן שׁוֹפְכֵי
דְמִים לְמִצָּה, אֵינֹן מִסְטָרָא דְגְבוּרָה.

וּמָחָ דְאֻקְמוּהָ, עֲלֵת שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ וְלֹא בְשַׁבַּת אַחְרָא, בְּגִין דְעֵבֶר
יֹמוֹ בְּטַל קַרְבָּנֵו. דְקַרְבָּן דְזָחָה שַׁבַּת, וְאֲדָלִיק אֵשׁ בְּשַׁבַּת,
בְּגִין דְאֵיהוּ אֲשָׁא קְדוּשָׁה. דְכָל אֵשׁ דְקַרְבָּנֵין אֵיהוּ קְדָשׁ, וְשַׁבַּת
קְדָשׁ, אַחֲרִין דָּא בְּרָא.

לשון הקודש

בְּצַפּוֹן. שְׁחִיטָה וְקַבְלָה וְזָרִיקָה כָּלָם בְּצַפּוֹן,
לְבַסְמָא מִדַּת הַדִּין שְׁבָאָה לְבֵית דִּין מִצַּד
הַגְּבוּרָה. בֵּית דִּין הַגְּדוֹל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שְׁשָׁם
בִּינָה. בֵּית דִּין הַקָּטָן מִצַּד הַמַּלְכוּת. וְכָל
אוֹתָם שׁוֹפְכֵי דְמִים לְמִצָּה הֵם מִצַּד הַגְּבוּרָה.
וּמָחָ שְׁבָאָרוּהָ עֲלֵת שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ – וְלֹא
בְּשַׁבַּת אַחְרָתָא, מִשּׁוּם שְׁעֵבֶר יֹמוֹ בְּטַל
קַרְבָּנֵו. שְׁקַרְבָּן דְזָחָה שַׁבַּת, וּמְדָלִיק אֵשׁ
בְּשַׁבַּת, מִשּׁוּם שְׁהוּא אֵשׁ שֶׁל קְדָשָׁה. שְׁכָל
אֵשׁ שֶׁל קַרְבָּנוֹת הוּא קְדָשׁ, וְשַׁבַּת קְדָשׁ,
אַחֲזִיזִים זֶה בְּזֶה.

וְדַאי, כָּל הַקַּרְבָּנוֹת לֹא בָאִים אֶלֶּא לְכַפָּרָה.
כָּל קַרְבָּן וְקַרְבָּן עַל כָּל אִיבְרִים שֶׁל אָדָם כְּפִי
אוֹתוֹ חֲטָא שֶׁל אוֹתוֹ אִיבְר. עַל טַפּוֹת הַמִּזְחָ
נֶאֱמָר, (שמות יב) עֲנַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִין. אִם
זָרִיק טַפּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת קְדָם שְׁהֶחְמִיעִין בְּמִקּוֹם
שֶׁלֹּא שָׁלוֹ. וְעַל אֵלוֹ שְׁהֶחְמִיעִין וְזָרִיק אוֹתָן
בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא צְרִיךְ, צְרִיךְ לְהֵבִיא עֲלֵיהֶן לְחַם
חֲמִין, וְאוֹתָם לְחֲמֵי תוֹדָה כִּדְהֵם – מֵהֶם חֲמִין
וּמֵהֶם מִצָּה.

פְּרִים – מִצַּד הַדִּין, וְכֵן כְּבָשִׂים וְאֵילִים
וְעֵתוּדִים וְעֵזִים. מִשּׁוּם שְׁהֵם פְּגִי שׁוֹר, כָּלָם
שְׁחִיטָתָם בְּצַפּוֹן, וְקָבוּל דְמֶן בְּכָלִי שְׂרַת

אָבֵל אֵשׁ דְּחֹל, אָסִיר לְאַחֲדָא לִיהּ בְּקִדְשׁ, וּבְגִין דָּא מְנִי לֹון לְיִשְׂרָאֵל, (שמות לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. דְּהַאי אִיהוּ כְּלָאִים דְּטוֹב וְרַע. וּבְשַׁבְּת דְּשִׁלְטָא אִילָנָא דְּחַיִּי, דְּלִית בִּיהּ תַּעְרוּבָת, (אסיר לְאַבְעֵרָא בִּיהּ דְּחֵלִין, דְּהַאי אֵשׁ דְּחֵלִין דְּטַמְאָה וְלֹא דְּחֵלִין דְּטַהֲרָה) וְחֵלִין דְּטַהֲרָה אָסִיר לְעֵרְבָא בְּאֵשׁ דְּקִדְשָׁה. כָּל שְׁבִין חֵלִין דְּטַמְאָה, דְּאָסִיר לְעֵרְבָא לֹון בְּקִדְשָׁה. אוּף הָכִי כָּל קְרַבְנִין, אַתְקֵרִיאוּ בְּשַׁר קִדְשׁ. וְכָל קְרַבְנִין דְּכָל מִין, אִית בְּהוֹן חֵלִין דְּטַהֲרָה, וְאִית בְּהוֹן (דף רנ"ה ע"א) קִדְשׁ וְקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים.

וְרֹזָא, דְּאִית הַפְּרֵשׁ בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות כו) וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרֻכָת לְכֶם בֵּין הַקְּדָשׁ וּבֵין קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים. אוּף הָכִי אֲשׁוּת דְּקְרַבְנִין, לָאוּ אִינוּן שְׁוִין. דְּאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ מְקִדְשׁ מֵאֵשׁ דְּקִדְשׁ דְּלִתְתָּא. דְּאַתְקֵרִי אֵשׁ עֲצֵי הַקְּדָשׁ, אוּ אֵשׁ בְּשַׁר הַקְּדָשׁ. וְאֲשָׁא דְּקוּדְשָׁא, אִית בִּיהּ הַפְּרֻשָׁה לְבִין אֵשׁ הַדְּיוּט. אַף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ עֲלֵיהּ, דְּמַצְוָה לְהִבְיָא מִן הַהַדְּיוּט, אַף עַל גַּב דְּאִית אֵשׁ דְּקוּדְשָׁא, דְּכָל חַד צְרִיךְ לְאַתְרִיהּ. וּמִתְלָא אֲמַתִּילוּ יִשְׂרָאֵל קְדָמָי לְהַאי רֹזָא יִשְׂרָאֵל.

לשון הקודש

וְחַפְזֵי שְׁיֵשׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ, זְהוּ שְׁכָתוּב (שמות כו) וְהִבְדִּילָהּ הַפְּרֻכָת לְכֶם בֵּין הַקְּדָשׁ וּבֵין קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים. אַף כִּד אֲשִׁי הַקְּרַבְנוֹת אִינֵם שְׁוִים. שְׁאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ מְקִדְשׁ מֵאֵשׁ שֶׁל קִדְשׁ שֶׁלְמִטָּה, שְׁנִקְרָא אֵשׁ עֲצֵי הַקְּדָשׁ, אוּ אֵשׁ בְּשַׁר הַקְּדָשׁ. וְאֵשׁ שֶׁל קִדְשָׁה יֵשׁ בּוּ הִבְדִּלָהּ בֵּינוּ לְבִין אֵשׁ שֶׁל הַדְּיוּט. אַף עַל גַּב שְׁבָעָרוּ עֲלֵיו שְׁמַצְוָה לְהִבְיָא מִן הַהַדְּיוּט אַף עַל גַּב שְׁיֵשׁ אֵשׁ שֶׁל קִדְשׁ, שְׁכָל אַחַד צְרִיךְ לְמַקְוֵמוּ. וּמְשָׁל נְמַשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל הַרְאִשׁוֹנִים לְסוּד זְהוּ יִשְׂרָאֵל.

אָבֵל אֵשׁ שֶׁל הַל אָסוּר לְתַת לוּ אַחִיזָה בְּקִדְשׁ, וּמִשּׁוֹם זְהוּ צְוָה לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל, (שמות לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. שְׁזֵהוּ כְּלָאִים שֶׁל טוֹב וְרַע. וּבְשַׁבְּת שְׁשׁוּלְט עֵין הַחַיִּים, שְׁאִין בּוּ תַּעְרֻבָת, (אסיר לְאַבְעֵיר בּוּ חֵלִין. שְׁזֵה הָאֵשׁ שֶׁל חֵלִין שֶׁל טַמְאָה, וְלֹא שֶׁל חֵלִין שֶׁל טַהֲרָה) וְחֵלִין שֶׁל טַהֲרָה אָסוּר לְעֵרְבָא בְּאֵשׁ שֶׁל קִדְשָׁה. כָּל שְׁבִין חֵלִין שֶׁל טַמְאָה שְׁאָסוּר לְעֵרְבָא אוֹתָם בְּקִדְשָׁה. אַף כִּד כָּל קְרַבְנוֹת נִקְרְאִים בְּשַׁר קִדְשׁ, וְכָל קְרַבְנוֹת שֶׁל כָּל מִין יֵשׁ בְּהֵם חֵלִין שֶׁל טַהֲרָה, וְיֵשׁ בְּהֵם קִדְשׁ וְקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים.

(נ"א ישראל אמתילו להאי. דהא ישראל בכלל) אַתְּקְרִיאוּ מְלָכִים כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. אָבֵל כִּד הוּוּ עֲאֲלִין לְבֵי מִקְדְּשָׁא, כָּל חַד שְׂרִיָא בְּאַתְרֵיהָ, כְּדָקָא יָאוּת לֵיה. אוּף הָכֵי כָּל קְרָבָנִין לָאוּ אֵינּוּן שְׂוִין, דְּאָף עַל גַּב דְּכִבּוּלְהוּ כְּתִיב קְרָבָן לֵיג, אֵיחַו פְּלִיג כְּלָא כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא יָאוּת. וְרִיָא דָא, אֲשֶׁתְּמוּדַע בְּפִרְי הַחֲג, דִּהוּוּ קְרִיבִין לוֹן יִשְׂרָאֵל קְדָם יי.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא מִשְׁנַתְדָּ, דְּאַנְתָּ וְאַבְהָן יִשְׁנֵי עֶפְר אַתְּקְרוּן, דְּעַד כְּעַן הוּוּיְתוּן מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרֵייתָא, בְּאֵינּוּן יִשְׁנִים בְּמִשְׁנָה, דְּאַתְמַר בְּהוּן עַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה. אַתּוּן אֵינּוּן (בְּנֵי) בְּפוּרִים דְּשְׂכִינְתָּא, וּבְעוּבְדִין דְּלָכוּן, אֵיחַי אַתְּחַדְּשַׁת בְּצִלוֹתֵין דְּאַבְהָן בְּכָל יוֹמָא. דְּאוּקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְּנִיתִין, תְּפִלוֹת כְּנֶגֶד אַבוֹת תְּקַנּוּם. וּבְקְרִיאַת שְׁמַע דְּאָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְאוּקְמוּהָ כָּל הַקּוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם, כְּאֵלוּ הוּוּ מְקַיִים (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְדָאִי בְּצִלוֹתֵין דְּלָכוּן, בְּקְרִיאַת שְׁמַע דְּלָכוּן, שְׂכִינְתָּא אֵיחַי

לשון הקודש

יִשְׁנִים בְּמִשְׁנָה, שְׁנָאֵמַר בְּהֶם עַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'. אַתֶּם הֵם (בְּנֵי) בְּפוּרִים שְׁל הַשְּׂכִינָה, וּבְמַעֲשִׂים שְׁלָכֶם הִיא מִתְּחַדְּשַׁת בְּתִפְלוֹת שְׁל הָאַבוֹת בְּכָל יוֹם. שְׂבָאֵרוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, תְּפִלוֹת כְּנֶגֶד אַבוֹת תְּקַנּוּם. וּבְקְרִיאַת שְׁמַע שְׁאָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וּפְרֻשׁוּהָ כָּל הַקּוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם כְּאֵלוּ הוּוּ מְקַיִים (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְדָאִי בְּתִפְלוֹת שְׁלָהֶם, בְּקְרִיאַת שְׁמַע

(ישראל נמשלו לזה. שהרי ישראל בכלל) נְקַרְאִים מְלָכִים, כְּמוּ שְׂבָאֵרוּהוּ, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. אָבֵל כְּאֲשֶׁר הָיוּ עוֹלָם לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כָּל אֶחָד שׁוֹרָה בְּמִקְוָמוּ כְּמוּ שְׂרָאוּי לוּ. אוּף כְּדָ כָּל הַקְּרָבָנוֹת אֵינּוּן שְׂוִים, שְׁאָף עַל גַּב שְׂבָבְכֶלָם כְּתוּב קְרָבָן לַה', הוּוּ מְחַלֵּק הַכָּל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוּ שְׂרָאוּי. וְסוּד זֶה נּוֹדַע בְּפִרְי הַחֲג, שְׁהָיוּ מְקַרְבִּים לָהֶם יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי ה'.

אָמַר הַמְּנַרְהָ הַקְּדוּשָׁה, קוּם רוּעָה נְאָמֵן מִשְׁנַתְדָּ, שְׂאֵתָה וְהָאַבוֹת נְקַרְאִים יִשְׁנֵי עֶפְר, שְׁעַד כְּאֵן הָיִיתָם מִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה בְּאוּתָם

אֶתְחַדְשֶׁת קַמִּיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּבְגִין דָּא, וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה
חֲדָשָׁה לַיהוָה. בְּעֻלּוֹתֵינִי דְאֵינּוּן בְּאַתְרֵי דְקַרְבְּנִין. בְּאֵן קַרְבְּנִין
דְּעֻלּוֹתֵינִי אֵיחִי מִתְחַדְשֶׁת. בְּשַׁבְעַתִּיכֶם. דְּהֵינּוּ שָׁבוּעוֹת, דְּבִיָּה מִתֵּן
תּוֹרָה, וְאֶתְקַרֵי חֲמִשִּׁים יוֹם לְעַמְר. וּבִיָּה שְׁבַעַה שָׁבוּעוֹת, מִסְטָרָא
דְּחֵהוּא דְאַתְמַר בִּיָּה, (תהלים קיט) שְׁבַע בְּיוֹם הַלְלַתִּיךָ, וְאֵיחִי מַלְכוּת
כְּלָה. כְּלִילָא מִשְׁבַּע סְפִירָן, כְּלִילָא בְּבִינָה, דְּאֵיחִי אֶתְפַּשְׁטַת בְּה'
סְפִירָאן לְחֲמִשִּׁין.

יְסוּד כָּל, כְּלוּל מֵאֲלֵין חֲמִשִּׁין. כְּל"ה: כְּל"ה'. כְּלִילָא מִחֲמִשִּׁים,
כְּלָהוּ נְבֻלָעִים בְּגוּ חֲמִשִּׁים, חֲכֻמָּה דְאֵיחִי, י' עֲלָאָה, מוּבְלַעַת
בְּגוּ חֲמִשִּׁין. ה' זְמַנִּין עֲשָׂר. ה' בִּינָה. י' חֲכֻמָּה. עֲשָׂר זְמַנִּין ה' הֵינּוּ
חֲמִשִּׁין וּבְחֻשְׁבּוֹן כְּל". וּבְחֻשְׁבּוֹן י"ם. וְאֵיחִי יָם הַתּוֹרָה. מְקוּרָא
דִּילִיָּה כְּתָר, דְּלִית לִיָּה סוּף. שְׂאָר סְפִירָאן, אֶתְקַרִיאוּ עַל שְׁמָה
שְׁבַעַת יָמִים. וּמַלְכוּת יָם סוּף, סוּף דְּכָל יָמִים.

וּבְגִין דָּא דְאֵינּוּן חֲמִשִּׁין, שְׁבַע שָׁבוּעוֹת, מִנְחָתֶם שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים,
וּשְׁנַי עֶשְׂרֹנִים. חֲמִשָּׁ, דְאֵינּוּן חֲמִשָּׁ זְמַנִּין עֲשָׂר. הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, (במדבר כח) וּמִנְחָתֶם סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לְפָר

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

ה'. כְּלוּלָה מִחֲמִשִּׁים, כְּלָם נְבֻלָעִים כְּתוּד
חֲמִשִּׁים, חֲכֻמָּה שְׁהִיא י' עֲלִינָה מְבַלַעַת
כְּתוּד חֲמִשִּׁים. ה' פְּעֻמִּים עֲשָׂר. ה' – בִּינָה. י'
– חֲכֻמָּה. עֲשָׂר פְּעֻמִּים ה', כְּלוּמַר חֲמִשִּׁים
בְּחֻשְׁבּוֹן כְּל", וּבְחֻשְׁבּוֹן י"ם, וְהוּא יָם הַתּוֹרָה.
הַמְקוּרָ שְׁלוֹ כְּתָר, שְׂאִין לוֹ סוּף. שְׂאָר
הַסְפִירוֹת נִקְרְאוֹת עַל שְׁמָה שְׁבַעַת יָמִים.
וְהַמַּלְכוּת יָם סוּף, שְׁהִיא סוּף כָּל הַיָּמִים.
וּמִשׁוּם זֶה שְׁהִם חֲמִשִּׁים, שְׁבַעַה שָׁבוּעוֹת,
מִנְחָתֶם שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים וּשְׁנַי עֶשְׂרֹנִים,
חֲמִשָּׁ, שְׁהִם חֲמִשָּׁ פְּעֻמִּים עֲשָׂר. זֶהוּ שְׁכַתּוּב

שְׁלָכֶם, הַשְּׂכִינָה הִיא מִתְחַדְשֶׁת לְפָנֵי הַקּוּדֶשׁ
כְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה
חֲדָשָׁה לַה'. בְּתַפְלוֹת שְׁהֵן בְּמִקּוֹם הַקַּרְבָּנוֹת.
כְּאִילוּ קַרְבָּנוֹת שֶׁל הַתַּפְלוֹת הִיא מִתְחַדְשֶׁת?
בְּשַׁבְעַתִּיכֶם. כְּלוּמַר שָׁבוּעוֹת, שְׁבוּ מִתֵּן
תּוֹרָה, וּנְקַרָא חֲמִשִּׁים יוֹם לְעַמְר. וּבוּ שְׁבַעַה
שָׁבוּעוֹת, מִצַּד אוֹתוֹ שְׁנַאֲמַר בּו (תהלים קיט)
שְׁבַע בְּיוֹם הַלְלַתִּיךָ. וְהִיא מַלְכוּת, כְּלָה,
כְּלוּלָה מִשְׁבַּע סְפִירוֹת, כְּלוּלָה בְּבִינָה, שְׁהִיא
מִתְפַּשְׁטַת בְּחֲמִשָּׁ סְפִירוֹת לְחֲמִשִּׁים.
יְסוּד כָּל, כְּלוּל מֵאֲלוֹ הַחֲמִשִּׁים. כְּל"ה – כְּל"

הָאֶחָד [ו] שְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵיל הָאֶחָד. עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד
 לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים. וְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים, לְקַבֵּל (ויקרא כג) שִׁבְעַת שִׁבְתוֹת
 תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. כָּל חֵד עִם שִׁית יוֹמֵינ דִּילֵיה.

וּבְעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, (במדבר כט) דְּאִיהוּ תִּשְׂרִי. מִקְרָא קֹדֶשׁ
 יִהְיֶה לָכֶם, דָּא יוֹם הַכַּפּוּרִים. דְּאִיהוּ עֲשִׂירִי י', כְּלִיל
 מַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה. וְתַקִּינוּ בֵּיהּ ה' צְלוֹתֵינוּ, לְחַבְרָא לָהּ עִם ה'.
 (מאי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם. דָּא יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּאִיהוּ עֲשִׂירִי י', כְּלִיל מַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה.
 וְתַקִּינוּ בֵּיהּ ה' צְלוֹתֵינוּ, לְחַבְרָא עִם ה') מָאִי מִקְרָא קֹדֶשׁ. לְאֶפְרָשָׁא לִיה
 מִשְׁאֵר יוֹמֵינ, דְּאִית בְּהוּ פּוֹלְחָנָא דְּחוֹל. וּבְגִין דָּא, כָּל מְלֹאכֶת
 עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ.

דִּי יוֹמֵינ דְּאִית בְּהוּן מְלֹאכֶת חוֹל, אֵינּוּן מִסְטָרָא דְּעִין הַדְּעַת טוֹב
 וְרַע. דְּאִתְהַפֵּךְ מִמַּטָּה לְנַחֲשׁ, וּמִנַּחֲשׁ לְמַטָּה. לְכָל חֵד
 כְּפּוּם עוֹבְדוֹי, וְדָא מְטָטְרוֹן מַטָּה, נַחֲשׁ, סְמָאֵל. אֲבָל בְּהַאי יוֹמָא
 דְּאִיהוּ יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּאִתְקְרִי קֹדֶשׁ, שְׁלֵטָא אֵילָנָא דְּחַיִּי, דְּלֹא
 אֲשַׁתַּתַּף עִמֵּיהּ שְׁטָן וּפְגַע רַע. וּמִסְטָרִיהּ (תהלים ה) לֹא יִגְרָךְ רַע. וּבְגִין
 דָּא, בֵּיהּ גְּיִיחִין עֲבָדִין בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי, (נ"א וְאֲשַׁתַּתַּפּוּן גְּבִייה) וּבֵיהּ נִפְקוּן
 לְחִירוֹת, בֵּיהּ נִפְקֵי מִשְׁלֵשְׁלֵיהוּן.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

י', כְּלִיל מַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה. וְתַקִּינוּ בּוּ חֲמֵשׁ תַּפְלוֹת, לְחַבְרוּ עִם ה'
 מַהוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ? לְהַבְדִּילוֹ מִשְׁאֵר יְמֵים שְׁיִישׁ
 בְּהֵם עֲבוּדָה שֶׁל חַל. וּמִשׁוּם זֶה, כָּל מְלֹאכֶת
 עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ.

שְׁיִימִים שְׁיִישׁ בְּהֵם מְלֹאכֶה שֶׁל חַל, הֵם מְצַד
 שֶׁל עֵין הַדְּעַת טוֹב וְרַע. שְׁהַתְּהַפֵּךְ מִמַּטָּה
 לְנַחֲשׁ, וּמִנַּחֲשׁ לְמַטָּה, לְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲשִׂיו.
 וְזֶה מְטָטְרוֹן מַטָּה, נַחֲשׁ, סְמָאֵל. אֲבָל בְּיוֹם
 זֶה, שְׁהוּא יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ, שׁוֹלֵט
 עֵין הַחַיִּים, שְׁלֵא מִשְׁתַּתַּתַּף עִמוּ שְׁטָן וּפְגַע רַע.
 וּמְצַדוֹ (תהלים ה) לֹא יִגְרָךְ רַע. וּמִשׁוּם זֶה יֵשׁ בּוּ

(במדבר כח) וּמִנְחַתֶּם סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלִשָּׁה
 עֶשְׂרִים לֶפֶר הָאֶחָד (ו) שְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵיל
 הָאֶחָד, עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
 הַכִּבְשִׁים. וְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים בְּגִיד (ויקרא כג)
 שִׁבְעַת שִׁבְתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. כָּל אֶחָד עִם
 שְׁשֵׁה הַיָּמִים שְׁלוֹ.

וּבְעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי (במדבר כט) – שְׁהוּא
 תִּשְׂרִי. מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם – זֶה יוֹם
 הַכַּפּוּרִים, שְׁהוּא עֲשִׂירִי י', כְּלִיל מַעֲשֶׂרֶת יְמֵי
 תְּשׁוּבָה. וְתַקִּינוּ בּוּ חֲמֵשׁ תַּפְלוֹת, לְחַבְרוּ אוֹתוֹ
 עִם ה'. (מַהוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם? זֶה יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁהוּא עֲשִׂירִי,

אִינוּן דַּאִית עֲלֵיהוּ גִזֵּר דִּין, בְּנֵדֵר וּבְשִׁבּוּעָה, וּבְגִין דָּא תְּקִינוּ לְמִימַר בֵּיה, כָּל נְדָרֵי וְאִיסְרֵי וְכוּ, כּוּלְהוּן יְהוּן שְׁבִיתִין וּשְׁבִיקִין לָא שְׁרִירִין וְלֹא קִיִּמִין. וּבְגִין דָּא נֵדֵר דִּיהוּ"ה, דַּאִיהוּ תַּפְאֲרַת. וּשְׁבּוּעָה דַּאֲדָנִי, דַּאִיהוּ מַלְכוּת. דַּעֲבָדוּ עַל גְּלוּתָא דְלְהוּן, בְּחֻכְמָה וּבִינָה יְהוּן שְׁבִיקִין וּשְׁבִיתִין לָא שְׁרִירִין וְלֹא קִיִּמִין, (במדבר טו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּחָסֵד אִיהוּ מִים. גְּבוּרָה אִשׁ. תַּפְאֲרַת אֲוִיר. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְּנִיתִין, הֵתֵר גְּדָרִים פּוֹרְחִים בְּאֲוִיר.

וּבְגִין דַּשְׁבּוּעָה מִמַּלְכוּת, דַּאִיהִי לְתַתָּא מִינִיה. אוֹקְמוּהָ, נְדָרִים עַל גְּבֵי שְׁבּוּעוֹת עוֹלָיִם. וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, כָּל הַנְּשַׁבֵּעַ כְּאֵלוּ נִשְׁבַּע בְּמַלְךְ עֲצָמוּ. וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאֵלוּ נוֹדֵר בְּחַיֵּי הַמַּלְךְ. הַמַּלְךְ עֲצָמוּ, אֲדָנִי. חַיֵּי הַמַּלְךְ, יְהוּ"ה. וּבְגִין דָּא (במדבר ל) כִּי יֵדֵר נֵדֵר לִיהוּ"ה.

וְאוֹף הָכִי אִית רְזָא אַחְרָא, חַיֵּי (דף רנ"ה ע"ב) הַמַּלְךְ, חֻכְמָה. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (קהלת ז) הַחֻכְמָה תַּחֲתֶיהָ בְּעֻלְיָה. כָּל הַנּוֹדֵר בִּיהוּה, דַּאִיהוּ תַּפְאֲרַת. כְּאֵלוּ נוֹדֵר בְּחֻכְמָה, דַּאִיהוּ יוֹד ה"א וְא"ו ה"א,

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַמְשַׁנָּה, הֵתֵר נְדָרִים פּוֹרְחִים בְּאֲוִיר. וּמִשׁוּם שְׁשִׁבּוּעָה מִמַּלְכוּת, שְׁהִיא לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, פְּרֻשָׁהוּ, נְדָרִים עַל גְּבֵי שְׁבּוּעוֹת עוֹלָיִם. וְעוֹד פְּרֻשׁוּ, כָּל הַנְּשַׁבֵּעַ כְּאֵלוּ נִשְׁבַּע בְּמַלְךְ עֲצָמוּ, וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאֵלוּ נוֹדֵר בְּחַיֵּי הַמַּלְךְ. הַמַּלְךְ עֲצָמוּ – אֲדָנִי. חַיֵּי הַמַּלְךְ – יְהוּ"ה. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר (במדבר ל) כִּי יֵדֵר נֵדֵר לִיהוּ"ה.

וְאִתְּ כֶּד יֵשׁ סוּד אַחַר, חַיֵּי הַמַּלְךְ – חֻכְמָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת ז) הַחֻכְמָה תַּחֲתֶיהָ בְּעֻלְיָה. כָּל הַנּוֹדֵר בִּיהוּה, שְׁהוּא תַּפְאֲרַת, כְּאֵלוּ נוֹדֵר בְּחֻכְמָה, שְׁהוּא שֵׁם יוֹד ה"א וְא"ו ה"א, חַיֵּי

מְנוּחָה לְעַבְדֵי בְּעֵין חַיִּים, (וּמִשְׁתַּפִּים אֲצֵלוּ) וְכוּ יוֹצֵאִים לַחֲרוּת, כּוּ יוֹצֵאִים מִשְׁלֵשְׁלוֹתֵיהֶם. אֵלוּ שְׁיֵשׁ עֲלֵיהֶם גִּזֵּר דִּין בְּנֵדֵר וּבְשִׁבּוּעָה, וּמִשׁוּם זֶה הַתְּקִינוּ לּוֹמַר כּוּ: כָּל נְדָרִים וְאִסּוּרִים וְכוּ, כָּלֵם יְהִיוּ מִשְׁבֹּתִים וְעוֹזוּבִים כְּלֵי תַקְוָה וְלֹא קִיִּמִים. וּמִשׁוּם זֶה נֵדֵר שֵׁם יְהוּ"ה, שְׁהִיא תַּפְאֲרַת. וּשְׁבּוּעָה – שֵׁל אֲדָנִי, שְׁהִיא מַלְכוּת. שְׁעֲשׂוּ עַל גְּלוּת שְׁלָהֶם, בְּחֻכְמָה וּבִינָה יְהִיוּ נְעוּבִים וּמִשְׁבֹּתִים לְלֹא תַקְוָה וּכְלֵי קִיּוּם, (במדבר טו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁחָסֵד הוּא מִים, וּגְבוּרָה אִשׁ, וְתַפְאֲרַת אֲוִיר. וּמִשׁוּם זֶה בְּאֲרוּ בְּעֻלֵי

חַיֵּי הַמֶּלֶךְ. וְכָל הַנִּשְׁבַּע בְּאֲדָנָי, כְּאֵלֹו נִשְׁבַּע בַּמֶּלֶךְ עִצְמוֹ. עִצְמוֹ
 דָּא אִימָא עֲלֵאָה, כְּאֵלֹו נִשְׁבַּע בְּהַ, דְּאִיחֵי (שְׁמוֹת כד) עִצְמֵי הַשְּׁמַיִם
 לְמַהְרָ. מִסְטָרָא דְחֶסֶד, (בְּרֵאשִׁית ב) עִצְמֵי מַעְצָמֵי. וּבִשְׂרָ מִבְּשָׂרֵי,
 מִסְטָרָא דְגְבוּרָה, דָּא מַלְכוּת. וּבְחֶכְמָה דְּאִיחֵי חַיֵּי תַפְאָרֶת, אִיחֵו
 סְלִיק לְאַתְקָרֵי אָדָם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה מֵד) כְּתַפְאָרֶת אָדָם.

וְאַתְמַר בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים. (וִיקְרָא טז) וְעֵנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם. וּבְעֶשְׂוֹר
 לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה תַעֲנּוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם. תִּקְנּוּ בֵיהּ ה' עֲנוּיִים,
 בְּגִין דְּתַתְּלִבֵּן ה' זַעֲרָא בְּה' עֲלֵאָה, דְּאִיחֵו ה' עֲלוֹתִין.
 לְקַיִים בְּיִשְׂרָאֵל, (יִשְׁעִיָּה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ.
 וְהָאֵי אִיחֵו רְזָא דְלִשׁוֹן שַׁל זְהוּרִית, בְּגִין דְּכָל חוּבִין דְּיִשְׂרָאֵל מִטּוֹן
 לְגַבֵּי מַלְכוּת. וְתִשׁוּבָה דְּאִיחֵי בִינָה, מְלַבֶּנֶת לוֹן. בְּגִין דְּאַתְמַר בְּהַ,
 (וִיקְרָא טז) הַשְׁכֵּן אִתְּם בְּתוֹךְ טְמֵאֹתֶם. וְד' בְּגִדֵי לְבָן, וְד' בְּגִדֵי זָהָב
 לְמַלְבָּשׁ, יֵאָהֲדוּנְהֵי.

וְתִקְנּוּ לְתַקּוּעַ שׁוֹפָר בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים, לְסַלְקָא קוֹל דְּאִיחֵו ו',
 לְחֵרוֹת. דְּאַתְמַר בְּהַ, (יִשְׁעִיָּה סג) בְּכָל צְרָתֶם לוֹ צַר, בְּא',
 וּבּו', קָרִי וּכְתִיב. וְעִבּוֹדֶת יוֹם הַכְּפּוּרִים אִיחֵי בְּאַרְיִכוֹת, וְאִיחֵי
 כְּלִילָא מִתְּלַת דְּרָגִין, בְּמַחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה.

לִשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַמֶּלֶךְ. וְכָל הַנִּשְׁבַּע בְּאֲדָנָי, כְּאֵלֹו נִשְׁבַּע
 בַּמֶּלֶךְ עִצְמוֹ. עִצְמוֹ, זֹו אִמָּא עֲלִיוֹנָה, כְּאֵלֹו
 נִשְׁבַּע בְּהַ, שְׁהִיא (שְׁמוֹת כד) עִצְמֵי הַשְּׁמַיִם לְמַהְרָ.
 מִצַּד הַחֶסֶד - (בְּרֵאשִׁית ב) עִצְמֵי מַעְצָמֵי. וּבִשְׂרָ
 מִבְּשָׂרֵי - מִצַּד הַגְּבוּרָה, זֹו מַלְכוּת. וּבְחֶכְמָה,
 שְׁהִיא חַיֵּי תַפְאָרֶת, הוּא עוֹלָה לְקִרְאֵת אָדָם.
 וְהוּו שְׁכֵתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵד) כְּתַפְאָרֶת אָדָם.

וְנִאָמַר בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים, (וִיקְרָא טז) וְעֵנִיתֶם אֶת
 נַפְשֵׁיכֶם. וּבְעֶשְׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה תַעֲנּוּ
 אֶת נַפְשֵׁיכֶם. תִּקְנּוּ בּוֹ חֲמִשָּׁה עֲנוּיִים, כְּדִי
 שְׁתַּתְּלִבֵּן ה' קְטָנָה בְּה' עֲלִיוֹנָה, שְׁהִיא חֲמִשׁ

תַּפְלוֹת. לְקַיִם בְּיִשְׂרָאֵל, (יִשְׁעִיָּה א) אִם יִהְיוּ
 חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ. וְזֵהוּ סוּד שַׁל
 לִשׁוֹן זְהוּרִית, מִשׁוּם שְׁכָל הַחֻבוֹת שַׁל
 יִשְׂרָאֵל מְנַעִים אֲצֵל הַמַּלְכוּת, וְתִשׁוּבָה,
 שְׁהִיא בִינָה, מְלַבֶּנֶת אוֹתֶם, מִשׁוּם שְׁנֵאָמַר
 בְּהַ (וִיקְרָא טז) הַשְׁכֵּן אִתְּם בְּתוֹךְ טְמֵאֹתֶם.
 וְאַרְבַּעַה בְּגִדֵי לְבָן וְאַרְבַּעַה בְּגִדֵי זָהָב
 לְהַלְבִּישׁ - יֵאָהֲדוּנְהֵי.

וְתִקְנּוּ לְתַקּוּעַ שׁוֹפָר בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים,
 לְהַעֲלוֹת קוֹל, שְׁהוּא אוֹת ו', לְחֵרוֹת, שְׁנֵאָמַר
 בְּהַ (יִשְׁעִיָּה סג) בְּכָל צְרָתֶם לוֹ צַר - בְּא' וּבּו',

בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו', (ויקרא כג) דַּאִיהוּ תִשְׂרִי, מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם. כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ. וְחַגְתֶּם אֹתוֹ חֹג לִי שִׁבְעַת יָמִים וְגו'. בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר, מִסְטָרָא דִי"ה. וְחַגְתֶּם אֹתוֹ, דָּא אֹת ו', עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. (ח"ג חֶסֶד גְּבוּרָה) שִׁבְעַת יָמִים, מִסְטָרָא דְבַת שִׁבְעַ, דַּאִיהִי מַלְכוּת. אֲבָהוּ, וְרַעֲיָא מְהִימְנָא, וְאַחֲרֵן, דְּיֹד וְשְׁלֹמָה, הָא אֵינֹן שִׁבְעַ, לְקַבֵּל שִׁבְעַ סְפִירָאן. אֲנָא בְּעֵינָא לְתַקְנָא לְכוּן סְפָה, דַּאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, לְסַפְכָא עֲלֵיהוּ, כְּאִמָא עַל בְּנִין.

וּבְגִין ז' סְפִירָאן אָמַר קָרָא, (ויקרא כג) כִּי בַסְּפוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּמִפְקְנוֹתֵיהוֹן מֵאַרְעָא דְמַצְרַיִם, בְּז' עֲנִי כְבוֹד. סְפָה (אֵית בָּאת ו', בַּסְּפַת חֶסֶד ו', דַּאֲתִמַּר בַּהּ בַּסְּפַת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, אִיהִי אִימָא אֲבָל סְפָה) בָּאת ו', אִיהוּ בְרִזָּא (דְתִיבִין) דְתֵרִין בְּנִין, יְהוֹה אֲדֹנָי. וְהָכִי סְלִיק סוּפָ"ה בְּחוּשְׁבוֹן יְאֵהוּדוֹנָהִי. תֵרִין פְּרוּבִים, דְּהֵם (שְׁמוֹת כה) סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפְּרֹת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. **וְאִית עֲשָׂרָה טְפָחִים בְּפְרוּבִים מִתְתָּא לְעֵילָא,** מְרַגְלִיחוֹן עַד רִישֵׁיהוֹן, וּמְרִישֵׁיהוֹן וְעַד רַגְלֵיהוֹן, וְשִׂרְיִין עַל טְפַח דַּאִיהוּ

לשון הקודש

לְתַקְנָא לָכֶם סְפָה, שְׁהִיא אִמָּא עֲלִיוֹנָה, לְסַפְדָּא עֲלֵיהֶם כְּאִמָּא עַל בְּנִים. **וּמִשׁוּם** שִׁבְעַ סְפִירוֹת אָמַר הַפְּסוּק, (ויקרא כג) כִּי בַסְּפוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, בְּשִׁבְעָה עֲנִי כְבוֹד. סְפָה (יש שְׁבוּבָה בָּאת ו', בַּסְּפַת חֶסֶד ו', שְׁנֵאמַר בַּהּ בַּסְּפַת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים. הִיא אִמָּא. אֲבָל סְפָה) בָּאת ו' הִיא בְּסוּד (הַתְּבוֹת) שֶׁל שְׁנֵי בָנִים – יְהוֹה אֲדֹנָי וְכַד עוֹלָה סוּפָ"ה בְּחוּשְׁבוֹן יְאֵהוּדוֹנָהִי. שְׁנֵי כְּרוּבִים, שְׁהֵם (שְׁמוֹת כה) סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפְּרֹת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. **וְיֵשׁ עֲשָׂרָה טְפָחִים בְּפְרוּבִים מִמִּטָּה לְמַעְלָה,**

קָרִי וּכְתִיב. וְעֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוּרִים הִיא בְּאַרְיֹכוֹת, וְהִיא כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ מַדְרָגוֹת – בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה. **בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'** (ויקרא כג), שְׁהוּא תִשְׂרִי, מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם. כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ. וְחַגְתֶּם אֹתוֹ חֹג לְה' שִׁבְעַת יָמִים וְגו'. בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר – מִצַּד שֶׁל י"ה. וְחַגְתֶּם אֹתוֹ – זוֹ אֹת ו', הָעֲמוּד דְאִמְצָעִי. (ח"ג – חֶסֶד גְּבוּרָה) שִׁבְעַת יָמִים – מִצַּד שֶׁל בַת שִׁבְעַ, שְׁהִיא מַלְכוּת. הָאֲבוֹת, וְהַרוּעָה הַנְּאֻמָּן, וְאַחֲרֵן, יֹד וְשְׁלֹמָה – הָרִי הֵם שִׁבְעָה, כְּנֻגַד שִׁבְעַ סְפִירוֹת. אֲנִי רוּעָה

י. וְעִשְׂרָה עֶשְׂרֵה מֵעִילָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְעִילָא, הֵינֵנו יו"ד. וּבְגִין כֵּךְ, שִׁיעוּרָא דְסִפְהָ אִמְרוּ רַבָּנֵן, לֹא פְחוּת מֵעֶשְׂרֵה, וְלֹא לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרִים. סִפְהָ הָעֵשׂוּיָה כְּכַבְשָׁן מִסְטָרָא דְאִימָא, עָלָה אֲתָמֵר, (שמות יט) וְהָרַסִינִי עֵשֶׂן כְּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יי פֶּאֶשׁ וַיַּעַל עֵשְׂנֹו כְּעֵשֶׂן הַכְּבָשָׁן. (ואוקמוה מאי יחזקאל א) וְהַחֲיוֹת רָצוּא וְשׁוֹב, כְּאוֹר הַיּוֹצֵא מִפִּי הַכְּבָשָׁן) וּכְלָא חֵד.

וּסְכָה תַהֲיֵה לְצֵל יוֹמָם, (ישעיה ד) דְּסִכְךָ בְּעֵינֵן. וּסְכָךְ אֲתַעְבִּיד לְצֵל. דְּאֲתָמֵר בֵּיהּ, (תהלים צא) בְּצֵל שֶׁדֵי יִתְלוּנָן. וְלֹא בְּצֵל סִפְתֵי הַדְּיוּט, דְּאִגִּין עַל גּוּפָא מִשְׁמִשָּׂא. אֵלָּא עַל לְאִגְנָא עַל נִשְׁמַתָּא. (שיר השירים ב) בְּצֵלוֹ חֲמֻדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי. (איכה ד) אֲשֶׁר אִמְרָנוּ בְּצֵלוֹ נַחֲיָה בְּגוֹיִם. צֵל עִם ס', אִיְהִי צֵלָם. דְּאֲתָמֵר בֵּיהּ, (תהלים לט) אֵךְ בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. ס' סְתוּמָה אִית לָהּ אַרְבַּעָה דְּפָנוֹת.

וּמָחָ דְּאוּקְמוּהָ שְׁתֵּימָּ בְּהַלְכָתָן וּשְׁלִישִׁית אֲפִילוּ טַפַּח. וְלִמָּן דְּאָמֵר שְׁלֹשָׁה כְּהַלְכָתָן וּרְבִיעִית אֲפִילוּ טַפַּח. וְאִינוּן בְּגִין דָּא, תִּרְיִן, תְּלַת, אַרְבַּע, הָא תִּשְׁע, טַפַּח אִיְהִי עֲשִׂירָאָה, לְאֲשִׁלְמָא כָּל חֲסָרוֹן. וּבְגִין דָּא, שִׁיעוּר סִפְהָ לֹא פְחוּת מֵעֶשֶׂר, דְּאִיְהִי מְלֻכוֹת,

לשון הקודש

שְׁדֵי יִתְלוּנָן. וְלֹא בְּצֵל סִפְתֵי הַדְּיוּט, שְׁמִינָן עַל הַגּוּף מִשְׁמִשׁ. אֵלָּא צֵל לְהִגֵּן עַל הַנְּשֻׁמָּה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמֵר (שיר השירים ב) בְּצֵלוֹ חֲמֻדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי. (איכה ד) אֲשֶׁר אִמְרָנוּ בְּצֵלוֹ נַחֲיָה בְּגוֹיִם. צֵל עִם ס' הוּא צֵלָם, שְׁנַאֲמֵר בּוֹ (תהלים לט) אֵךְ בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. ס' סְתוּמָה יֵשׁ לָהּ אַרְבַּע דְּפָנוֹת. וּמָחָ שְׁפָרְשׁוּהוּ שְׁתֵּימָּ בְּהַלְכָתָן וּשְׁלִישִׁית אֲפִילוּ טַפַּח, וְלִמִּי שְׁאָמֵר שְׁלֹשָׁה כְּהַלְכָתָן וּרְבִיעִית אֲפִילוּ טַפַּח, וְהֵם בְּגִלְלָה זֶה, שְׁתֵּימָּ, שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע – הֲרִי תִּשְׁע. וְטַפַּח הוּא עֲשִׂירִי, לְהַשְׁלִים כָּל חֲסָרוֹן. וּמִשׁוּם זֶה שִׁיעוּר סִפְהָ לֹא פְחוּת מֵעֶשֶׂר, שְׁהִיא מְלֻכוֹת, עֲשִׂירִית שֶׁל כָּל

מְרַגְלֵיהֶם עַד רְאִשֵׁיהֶם, וּמְרַאשֵׁיהֶם עַד רַגְלֵיהֶם, וְשׁוֹרִים עַל טַפַּח שְׁהוּא י'. וְעִשְׂרָה עֶשְׂרֵה מֵמַעְלָה לְמַטָּה, וּמִמַּטָּה לְמַעְלָה, כְּלוּמֵר יו"ד. וּמִשׁוּם זֶה שִׁיעוּר סִפְהָ אִמְרוּ חֲכָמִים, לֹא פְחוּת מֵעֶשְׂרֵה, וְלֹא לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרִים. סִפְהָ הָעֵשׂוּיָה כְּכַבְשָׁן מְצֹד שֶׁל אִמָּא, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (שמות יט) וְהָרַסִינִי עֵשֶׂן כְּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' פֶּאֶשׁ וַיַּעַל עֵשְׂנֹו כְּעֵשֶׂן הַכְּבָשָׁן. (ופרשודה, מהו יחזקאל א) וְהַחֲיוֹת רָצוּא וְשׁוֹב כְּאוֹר הַיּוֹצֵא מִפִּי הַכְּבָשָׁן) וְהַכָּל אַחֵד.

וּסְכָה תַהֲיֵה לְצֵל יוֹמָם (ישעיה ד), שְׁצַרְיָךְ סִכְךָ. וּסְכָךְ נַעֲשֶׂה לְצֵל, שְׁנַאֲמֵר בּוֹ (תהלים צא) בְּצֵל

עֲשִׂירָאָה דְּכָל דְּרַגְיִין. וְלֹא לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרִין, דְּאִיהִי כ', כְּתָר עֲלִיּוֹן,
דְּלֹא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא. כְּבוֹד עֲלָאָה, עֲלִיָּה אָמַר מִשָּׁה, (שמות לג)
הֲרֵאֵנִי נָא אֶת כְּבֹדְךָ. וְאֶתִּיב לִיָּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא תוּכַל
לְרֹאת אֶת פְּנֵי. וְלִית כְּבוֹד, בְּלֹא כ'.

וּבְגִין דָּא שְׁעָרוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין לְקַבְּלֵיהוּ, סְפָה הַעֲשׂוּיָה כְּמַבּוּי,
מִסְטָרָא דְּאֶת ב', כְּמִין גַּא"ם, מִסְטָרָא דְּאֶת ג'. כְּמִין צְרִיף,
מִסְטָרָא דְּאֶת ד'. וְשִׁבַע אֲתוּוֹן אֵינּוֹן, בְּגִין דָּא כִּפְר"ת. כ', כְּבִשְׁוֹן.
ב', בּוּרְגִנִין. וְשָׂאָר סְפּוֹת. וְכִלְהוּ רְמִיזֵי לְגַבֵּי מְאָרִי מִתְּנִיתִין. וְלִית
לְאֲרְכָא בְּהוּן.

וְאֵינּוֹן לְקַבְּלֵיהוּ שְׁבַעָה כְּכַבֵּי לְכַת, וְאֵינּוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא. וּבְגִין דָּא
אֲתַקְרִיאֵו ז' כְּפּוֹלוֹת. כְּגוֹן שְׁבַעָה שְׂרַגְיִין דְּמִנְרֵתָא, דְּאֲתַמַּר
בָּהּ (תהלים קיט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ. הָכִי (זכריה ד) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה
מוֹצָקוֹת. הָכִי שְׁבַעָה סְפִירָאן כְּפּוֹלוֹת. וְשְׁבַעָה יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית
לְתַתָּא, שְׁבַעָה לְעֵילָא, (קהלת א) אֵין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ.

לּוֹלָב דָּא צְדִיק. דְּדָמֵי לְחוּט הַשְּׂדֵרָה, דְּבִיָּה ח"י חוּלְיִין, לְקַבֵּל
ח"י גַּעְנוּעֵין דְּלוּלָב. וְאֵינּוֹן לְקַבֵּל ח"י בְּרַכָּאן דְּעֻלוֹתָא.
לְקַבֵּל שְׁמֹנֶה עָשָׂר אֲזוֹכְרוֹת, (תהלים כט) דְּהָבוּ לִי בְּנֵי אֱלֹהִים. לְקַבֵּל

לשון הקודש

בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, וְאֵין לְהֲאָרִיךְ בָּהֶם.
וְאֵלֵו לְעַמְתָּם שְׁבַעָה כּוֹכְבֵי לְכַת, וְהֵם זְכָר
וְנוֹקְבָה. וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָאִים שְׁבַע כְּפּוֹלוֹת, כְּמוֹ
שְׁבַעָה קְנִים שֶׁל הַמִּנְוֵרָה שְׁנַאֲמַר בָּהּ (תהלים
קיט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ. כֶּךָ (זכריה ד) שְׁבַעָה
וְשְׁבַעָה מוֹצָקוֹת. כֶּךָ שְׁבַע סְפִירוֹת כְּפּוֹלוֹת.
וְשְׁבַעָה יְמֵי בְּרֵאשִׁית לְמַטָּה, שְׁבַעָה לְמַעְלָה,
(קהלת א) אֵין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ.

לּוֹלָב זֶה צְדִיק, שְׂדוּמָה לְחוּט הַשְּׂדֵרָה, שְׁבוּ
שְׁמוֹנֶה עָשָׂר חֲלִיּוֹת, כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֶה עָשָׂר

הַדְּרָגוֹת. וְלֹא לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרִים, שֶׁהִיא אוֹת
כ', כְּתָר עֲלִיּוֹן, שְׁלֹא שׁוֹלְמַת בּו עֵין. כְּבוֹד
עֲלִיּוֹן, עֲלִי אָמַר מִשָּׁה, (שמות לג) הֲרֵאֵנִי נָא אֶת
כְּבֹדְךָ. וְהֵשִׁיב לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא
תוּכַל לְרֹאת אֶת פְּנֵי. וְאֵין כְּבוֹד בְּלִי אוֹת כ'.
וּמִשּׁוּם זֶה שְׁעָרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה כְּנֶגְדָם, סְפָה
הַעֲשׂוּיָה כְּמַבּוּי, מִצַּד אוֹת ב', כְּמִין גַּא"ם,
מִצַּד אוֹת ג'. כְּמִין צְרִיף, מִצַּד אוֹת ד'. וְשִׁבַע
אוֹתֵיּוֹת הֵן, בְּגִלְל זֶה כִּפְר"ת: כ' – כְּבִשְׁוֹן. ב'
– בּוּרְגִנִין. וְשָׂאָר סְפּוֹת. וְכִלְמֵם רְמִיזִים אֲצֵל

שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר אֲזָכְרוֹת דְּקִרְיַאת שְׁמַע. וְנִעְנוּעַ לְשִׁית סִימְרִין, בְּחֹשֶׁבֶן
ו'. תֵּלֶת נִעְנוּעִין בְּכָל סֵטְרָא, אֵינֻן ח"י.

לְוֹלָב בַּיְמִין, כְּלִיל שֵׁשָׁה מִיְנִין (דְּאֵינֻן) ג' (דף רנ"ו ע"א) הַדְּסִין, גְּדוּלָּה
גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת. וְדַמְיִן לְתֵלֶת גּוֹנֵי עֵינָא. ב' בְּדֵי עֶרְבוֹת,
נֶצַח וְהוֹד. וְדַמְיִן לְתַרְיִן שְׁפּוֹן. לְוֹלָב, יְסוּד, דּוּמָה לְשִׁדְרָה. דְּבִיָּה
קִיּוּם דְּכָל גְּרַמִּין. וְעֲלִיָּה אָמַר דָּוִד, (תהלים לה) כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה
יְיָ מִי כָמוֹךָ. אֲתֵרוּג, מַלְכוּת. דּוּמָה לְלֶבָא. דְּבִיָּה הִרְהוּרִין.

וְנִעְנוּעִין דְּהִלָּל, אֵינֻן מְשׁוֹתְפִין בְּנִעְנוּעִין דְּנִטִּילַת לְוֹלָב, וְאֵינֻן
ח"י בְּאֲנָא. ח"י ח"י, בְּהוֹדוֹ תַחְלָה וְסוּף. ח"י דְּנִטִּילַת
לְוֹלָב, הִרִי ע"ב. וּבְגִין דָּא לְוֹלָב בְּחֹשֶׁבֶן ח"ס, וְד' מִיְנִין דְּלְוֹלָב,
הָא חֶסֶד, הַרְוּעָא יְמִינָא. וּבְגִין דָּא תְקִינֵנוּ לְוֹלָב בַּיְמִין, לְסֵטְרָא
דְּחֶסֶד. אֲתֵרוּג לְסֵטְרָא דְּגְבוּרָה, לְשִׁמְאֵלָא לְבָא. וּבְגִין דָּא אֲתֵרוּג
הַדּוּמָה לְלָב, תְקִינֵנוּ לְמַהוּי בְיַד שְׁמָאֵל. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, לְוֹלָב
בַּיְמִין, וְאֲתֵרוּג בְּשִׁמְאֵלוֹ. אֵינֻן לְקַבֵּל זְכוּר וְשְׁמוּר. וּמֵאן נְטִיל
תְרוּוִיָּהוּ. עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. לְוֹלָב בַּיְמִינִיהּ, וְאֲתֵרוּג בְּשִׁמְאֵלִיהּ.

לשון הקודש

תֹּאמְרָנָה ה' מִי כָמוֹךָ. אֲתֵרוּג - מַלְכוּת,
דּוּמָה לְלָב, שְׁבוּ הַהִרְהוּרִים.

וְנִעְנוּעֵי הַהִלָּל הֵם מְשִׁתְּפִים בְּנִעְנוּעִים שֶׁל
נִטִּילַת לְוֹלָב, וְהֵם שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר בְּ"אֲנָא".
שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר בְּהוֹדוֹ תַחְלָה
וְסוּף, שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר שֶׁל נִטִּילַת לְוֹלָב - הִרִי
ע"ב. וּמִפְּנֵי זֶה לְוֹלָב בְּחֹשֶׁבֶן ח"ס, וְאֵרְבַּעָה
מִיְנֵי הַלְוֹלָב - הִרִי חֶסֶד, זְרוּעַ יְמִין. וּמִפְּנֵי
זֶה תְקִינֵנוּ לְוֹלָב בַּיְמִין, לְצַד חֶסֶד. אֲתֵרוּג
לְצַד הַגְּבוּרָה, לְשִׁמְאֵל הַלָּב. וּמִפְּנֵי זֶה
אֲתֵרוּג הַדּוּמָה לְלָב, תְקִינֵנוּ לְהִיּוֹת בְּיַד
שְׁמָאֵל. כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁוּהוּ, לְוֹלָב בַּיְמִין, וְאֲתֵרוּג

נִעְנוּעִים שֶׁל הַלְוֹלָב. וְהֵם כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר
בְּרֻכּוֹת הַתְּפִלָּה, כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר שְׁמוֹת
שֶׁל (תהלים כט) הָבוּ לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים, כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֵה
עֶשֶׂר שְׁמוֹת שֶׁל קִרְיַאת שְׁמַע. וְנִעְנוּעַ לְשֵׁשׁ
צְדָדִים, בְּחֹשֶׁבֶן ו'. וְשִׁלְשָׁה נִעְנוּעִים בְּכָל צַד,
הֵם שְׁמוֹנֵה עֶשֶׂר.

לְוֹלָב בַּיְמִין, כּוֹלֵל שֵׁשָׁה מִיְנִים (שֵׁשׁ) שִׁלְשָׁה
הַדְּסִים - גְּדוּלָּה גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת. וְדוּמִים
לְשִׁלְשֵׁת גּוֹנֵי הָעֵין. שְׁנֵי בְּדֵי עֶרְבוֹת - נֶצַח
וְהוֹד, וְדוּמִים לְשִׁתֵּי שְׁפָתַיִם. לְוֹלָב - יְסוּד,
דּוּמָה לְשִׁדְרָה, שְׁבוּ קִיּוּם שֶׁל כָּל הָעֲצָמוֹת,
וְעֲלִיו אָמַר דָּוִד, (תהלים לה) כָּל עֲצָמוֹתַי

אֶתְּוּ אֲבָהֶן, וְרַעֲיָא מְהִימְנָא, וְאַהֲרֹן וְדָוִד וְשְׁלֹמֹה, וּבְרִיכּוֹ לִיהֵ, וְאָמְרוּ לִיהֵ, אַנְתָּ בּוֹעֲינָא קְדִישָׁא, וְחִבְרִיָּא דִילָךְ דְּאִינוּן שִׁית, לְקַבֵּל אִינוּן ז'. וְאַנְתָּ בּוֹעֲינָא קְדִישָׁא גַר מְעַרְבֵי בְּאַמְצַע, דְּכָל שִׁית גְּרוּת גְּהָרִין מְנָךְ. בְּכָל חַד אֲתִמַּר בִּיהֵ, (משלי כ) גַר יִי נִשְׁמַת אָדָם. וְרַעֲיָא מְהִימְנָא גְהִיר בְּךָ, וְאַנְתָּ בְּחִבְרִיָּא דִילָךְ, וּכְלָא חַד, בְּלָא פְרוּדָא כָּלֵל. וּמִתְמָן וְאִילָךְ מִתְפַּשְׁטִין עַנְפִין לְכָל מְאִירֵי חֲכָמְתָא, אֲשֵׁלִים מְלִין דְּחִבּוּרָא קְדָמָאָה דִילָךְ לְאַעְטְרָא לִזַן.

פְּתַח בּוֹעֲינָא קְדִישָׁא וְאָמַר, בְּחִבּוּרָא קְדָמָאָה אֲתִמַּר (שיר השירים ח) מִים רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵהָבָה וְגו'. מָאִי בּוּז. יוֹמָא תְנַיְינָא, וְיוֹמָא שְׁתִיתָאָה, וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה דְסוּפּוֹת. דְּבַהוּן הָווּ מְנַסְכִים מִים וְיִין.

דְּשִׁבְעַ יוֹמִין דְסוּפּוֹת, בְּהוּן הָיוּ מְקַרִיבִין יִשְׂרָאֵל שְׁבַעִים פְּרִים, לְכַפֵּרָא עַל שְׁבַעִין מְמָנֹן, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּאֲרַע עֲלֵמָא חָרוּב מְנַיְיָהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וּבַחֲמֻשָּׁה עֶשֶׂר יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה אִשָּׁה לְרִיחַ נִיחַח לִי פְרִים בְּגִי בְּקַר שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר תְּמִימִים. וּבִיּוֹם הַשְּׁנַי פְּרִים י"ב. וּבִיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי י"א. וּבִיּוֹם הָרְבִיעִי עֶשְׂרֵה. וּבִיּוֹם

לשון הקודש

הַחֲכָמָה, הַשְּׁלֵם דְּבְרֵי הַחִבּוּרָה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁלָךְ לְעַטְר אוֹתָם.

פְּתַח הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְאָמַר, בְּחִבּוּר הָרֵאשׁוֹן נְאֻמַר, (שיר השירים ח) מִים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵהָבָה וְגו'. מַהוּ בּוּז? יוֹם שְׁנַי וְיוֹם שְׁשִׁי וְיוֹם שְׁבִיעִי שֶׁל סְבוּת, שְׁבַעִים הָיוּ מְנַסְכִים מִים וְיִין.

שְׁבַעִים יְמֵי סְבוּת בְּהֵם הָיוּ מְקַרִיבִים יִשְׂרָאֵל שְׁבַעִים פְּרִים לְכַפֵּר עַל שְׁבַעִים מְמָנִים כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁתַּאֲרַע הָעוֹלָם חָרוּב מֵהֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וּבַחֲמֻשָּׁה עֶשֶׂר יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשָּׁה לְרִיחַ נִיחַח לְה' פְּרִים בְּגִי בְּקַר שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר

בְּשִׁמְאָלוֹ. וְהֵם כְּגַנְד זְכוּר וְשְׁמוּר. וּמִי נָטַל שְׁנִיָּהֶם? הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. לוֹלֵב בִּימִינוֹ, וְאַתְרוּג בְּשִׁמְאָלוֹ.

כָּאֵזוּ הָאֲבוֹת, וְהַרְוַעָה הַנְּאֻמָּן, וְאַהֲרֹן וְדָוִד וְשְׁלֹמֹה, וּבְרִכּוֹ אוֹתוֹ וְאָמְרוּ לוֹ, אַתָּה הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, וְהַחֲבָרִים שְׁלָךְ שְׁהֵם שְׁשָׁה, כְּגַנְד אֵלוֹ שְׁהֵם שְׁבַעִה. וְאַתָּה הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, גַר מְעַרְבֵי בְּאַמְצַע, שְׁכָל שְׁשָׁה גְרוּת מְאִירִים מְמָךְ. בְּכָל אַחַד נְאֻמַר בּוּ, (משלי כ) גַר ה' נִשְׁמַת אָדָם. וְהַרְוַעָה הַנְּאֻמָּן מְאִיר בְּךָ, וְאַתָּה בְּחִבְרִים שְׁלָךְ, וְהַכָּל אַחַד בְּלִי פְרוּד כָּלֵל. וּמִשָּׁם וְאִילָךְ מִתְפַּשְׁטִים עַנְפִים לְכָל בְּעֵלֵי

הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה. וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי פָּרִים שְׁמוֹנֶה. וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שִׁבְעָה. וּכְלָהּוּ שִׁבְעֵינִי. וּבְכָל יוֹמָא הוּוּ חֲסָרִים. אֲמַאי חֲסָרִים.

אֵלֶּא הֶבֶא קֵא רְמוּז, (בראשית ח) וַתֵּנַח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. וּמָה הָתָם בִּימֵי טוֹפָנָא, (בראשית ח) וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּדֶז וְחִסּוֹר, אוֹף הָכִי בַת־שָׂרִי, דְּאִיהוּ יִרְחֵא שְׁבִיעָאָה, דְּבִיָּה פְּמָה פְּקוּדִין, רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, סְפָה וְלוֹלֵב אֶתְרוּג, מִינֵין דְּלוֹלֵב שׁוֹפָר. שְׁבִינְתָא עֲלָאָה שְׂרִיָּא עַל יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי תְּשׁוּבָה, סְפָה, אֶתְרוּג, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא דְּאִיהוּ לוֹלֵב. מִיד וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּדֶז וְחִסּוֹר, מִתְּמַעְטִין חוּבִין דְּיִשְׂרָאֵל, אוֹף הָכִי מִתְּמַעְטִין מְמַנָּן דְּאִינוּן מְלֹאכֵי הַבְּלָה, דְּמַמְנָן עֲלֵיהוּ, דְּדַמְיִין לְמֵי טוֹפָנָא. פְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, עֲשָׂה עֲבָרָה אַחַת קְנָה לוֹ קְטִיגוֹר אַחַד. בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּמִתְּמַעְטִין חוּבִין, מִתְּמַעְטִין פָּרִים דְּלַהוּן, מִתְּמַעְטִין מְמַנָּן דְּע' אוּמִין, מִתְּמַעְטִין ע' אוּמִין, מִתְּמַעַט טוֹבָא דְּלַהוּן.

תִּיבַת נֹחַ, מְנִי קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, לְאַעְלָא עַמִּיהָ שְׁנַיִם שְׁנַיִם (בראשית ז) שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה, לְקַרְבָּנָא,

לשון הקודש

סְפָה, אֶתְרוּג, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא לוֹלֵב. מִיד - וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּדֶז וְחִסּוֹר. מִתְּמַעְטִים הַחֲטָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אִף כִּד מִתְּמַעְטִים הַמְּמַנִּים, שֶׁהֵם מְלֹאכֵי הַבְּלָה שְׂמַמְנִים עֲלֵיהֶם שְׂדוּמִים לְמֵי הַמַּבּוּל. כְּמוֹ שֶׁפְּרָשׂוּהוּ, עֲשָׂה עֲבָרָה אַחַת, קְנָה לוֹ קְטִיגוֹר אַחַד. בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמִתְּמַעְטִים הַחֲטָאִים, מִתְּמַעְטִים הַפָּרִים שְׁלָהֶם, מִתְּמַעְטִים הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׁבַעִים אַמּוֹת, מִתְּמַעְטִים שְׁבַעִים אַמּוֹת, מִתְּמַעַט הַטוֹב שְׁלָהֶם.

תִּבְתַּת נֹחַ, צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכְנִים עַמּוֹ שְׁנַיִם שְׁנַיִם (בראשית ז) שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכָר

תְּמִימִים. וּבַיּוֹם הַשְּׁנַי פָּרִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי אַחַד עֶשֶׂר. וּבַיּוֹם הָרִבִּיעִי עֶשֶׂרָה. וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה. וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי פָּרִים שְׁמוֹנֶה. וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שִׁבְעָה. וּכְלָם שִׁבְעֵים. וּבְכָל יוֹם הָיוּ חֲסָרִים. מַדּוּעַ חֲסָרִים? **אֵלֶּא** כֵּאֵן הוּא רְמוּז, (בראשית ח) וַתֵּנַח הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. וּמָה שָׁם בִּימֵי הַמַּבּוּל (שם) וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּדֶז וְחִסּוֹר - אִף כִּד בַּת־שָׂרִי, שֶׁהוּא הַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, שָׁבוּ כְּמָה מְצוּוֹת: רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, סְפָה וְלוֹלֵב, אֶתְרוּג, מִינֵים שֶׁל הַלֹּלֵב, שׁוֹפָר - הַשְּׁבִינָה הַעֲלִיזָנָה שׁוֹרָה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה,

לְאַנְנָא עַל נַח, וְעַל כָּל אֵינּוֹן דְּעָאֲלִין עֲמִיָּה לְתִיבָה. אוּף הָכִי אֲלִין
 דְּמִנְטְרִין חֲגִין וְזִמְנִין, דְּאֵינּוֹן יָמִים טוֹבִים, שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבַעָה
 שְׁבַעָה, שְׁנַיִם שְׁנַיִם תְּרִין יוֹמִין דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְתִרִין יוֹמִין
 דְּשָׁבֻעוֹת, וּבְגִין דְּאֵינּוֹן תְּרִין מְנַיְהוּ בְּסַפֵּק, הָא אִית שְׁנֵי יָמֵי
 הַפּוּרִים בְּאַתְרֵיהוּ. שְׁבַעָה שְׁבַעָה, ז' יוֹמִין דְּפִסְחָא, ז' יוֹמִין דְּסוּפּוֹת.
 נַח לְקַבֵּל יוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָא אִיהוּ מְכַל הָחִי.

סְפָה קָא אַנְיַת עֲלֵיהוּ דִּישְׁרָאֵל, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ד) וְסָפָה
 תְּהִיָּה לְצַל יוֹמָם מְחֻרָב. סְפָה קָא אַנְיַת. מַה תִּיבַת נַח
 לְאַנְנָא, אוּף הָכִי סְפָה לְאַנְנָא. וְעוֹד מְכַל הָחִי, ח"י בְּרַכָּאן דְּעֲלוֹתָא,
 מֵאֵינּוֹן ט' ט', בְּרַכָּתָא דְּמִינִין בְּהָ אֲשַׁתְּלִימוּ י' סְפִירָאן מְעִילָא
 לְתַתָּא, וּמַתְתָּא לְעִילָא. וְאִיהוּ לְקַבֵּל נַח.

וְעוֹד מְכַל הָחִי, שְׂכִינְתָא אַנְיַת עַל אֲלִין דְּנְטְרִין י', אוֹת שַׁבָּת
 בְּתַחוּמָא דִּילִיָּה, דְּאִיהוּ ח' אֲלָפִים, תְּרִין אֲלָפִין לְכָל צַד.
 וְעוֹד, מְכַל הָחִי, אֲלִין דְּנְטְרִין י' אוֹת בְּרִית, דְּאִיהוּ בַח' יוֹמִין,
 דְּאַתְמַר עֲלֵיהוּ, (ויקרא יב) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשַׂר עַרְלָתוֹ. וְעוֹד,
 מְכַל הָחִי, אֲלִין דְּנְטְרִין אוֹת י', תְּפִלִּין בְּתַמְנַיָּא פְּרָשִׁיין.

לשון הקודש

וְעוֹד מְכַל הָחִי - ח"י בְּרִכּוֹת הַתְּפִלָּה, וְהוּן
 תִּשְׁעֵי תִשְׁעֵי בְּרַכַּת הַמִּינִים בְּהָ נְשֻׁלְמוֹת עֶשֶׂר
 סְפִירוֹת מִמְעַלָּה לְמַטָּה וּמִמַּטָּה לְמַעַלָּה, וְהִיא
 כְּנַגֵּד נַח.

וְעוֹד מְכַל הָחִי - הַשְּׂכִינָה מְגֻנָּה עַל אֱלוֹ
 שְׁשׁוּמְרִים י', אוֹת שַׁבָּת בְּתַחוּם שְׁלוֹ, שֶׁהוּא
 שְׂמוֹנֵת אֲלָפִים, אֲלָפִים לְכָל צַד. וְעוֹד מְכַל
 הָחִי - אֱלוֹ שְׁשׁוּמְרִים י', אוֹת בְּרִית, שֶׁהוּא
 בְּשְׂמוֹנֵה יָמִים, שְׁנַאֲמַר עֲלֵיהֶם, (ויקרא יב)
 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשַׂר עַרְלָתוֹ. וְעוֹד מְכַל
 הָחִי - אֱלוֹ שְׁשׁוּמְרִים אוֹת י', תְּפִלִּין
 בְּשְׂמוֹנֵה פְּרָשִׁיֹּת.

וּנְקִבָה, לְקַרְבּוֹ, לְהַגִּין עַל נַח וְעַל כָּל אֱלוֹ
 שְׁנַכְנְסִים עִמּוֹ לְתַבָּה. אִף כִּךְ אֱלוֹ שְׁשׁוּמְרִים
 חֲגִים וְזִמְנִים, שֶׁהֵם יָמִים טוֹבִים, שְׁנַיִם שְׁנַיִם
 שְׁבַעָה שְׁבַעָה. שְׁנַיִם שְׁנַיִם - שְׁנֵי יָמֵי רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה וּשְׁנֵי יָמִים שְׁל שְׁבֻעוֹת. וּמִפְּנֵי שְׁאֵלוֹ
 שְׁנַיִם מַדָּם בְּסַפֵּק, הָרִי שְׁנֵי יָמֵי הַפּוּרִים
 בְּמִקּוּמָם. שְׁבַעָה שְׁבַעָה - שְׁבַעַת יָמֵי הַפִּסְחָא,
 שְׁבַעַת יָמֵי הַסּוּפּוֹת. נַח כְּנַגֵּד יוֹם הַשַּׁבָּת, וְזֵהוּ
 (שם ו) מְכַל הָחִי.

הַסְּפָה מְגֻנָּה עַל יִשְׂרָאֵל, זֵהוּ שְׂכֻתוֹב (ישעיה ד)
 וְסָפָה תְּהִיָּה לְצַל יוֹמָם מְחֻרָב. הַסְּפָה הִיא
 מְגֻנָּה. מַה תִּבַּת נַח לְהַגִּין, אִף כִּךְ סְפָה לְהַגִּין.

שְׂכִינְתָא דַּאיְהוּ סְפָה, אַנְיַת עֲלִיְהוּ, וּפְרִישַׁת גְּדַפְאָה עֲלִיְהוּ,
כַּאֲמַא עַל בְּנִין, וּבְגִין דַּא תְּקִינּוּ לְבָרְכָא, הַפּוֹרַס סְפַת
שְׁלוֹם עֲלִינוּ. וּבְגִין דַּא בִּירְחָא שְׂבִיעָאָה, דְּבִיּה כָּל פְּקוּדִין אֲלִין,
 (שיר השירים ח) **מִיּוֹם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה. עִם יִשְׂרָאֵל**
בְּאַבּוּהוֹן שְׂבַשְׂמִים. וְלִית מִיּוֹם רַבִּים, אֲלֵא כָּל אוֹמִין וּמְמַנֵּן דְּלֵהוֹן.
אִם יִתֵּן אִישׁ, דַּאיְהוּ סְמָאֵל, כָּל מַה דַּאִית לִיה בְּעֲלָמָא דִּין, בְּגִין
 (דף רנ"ו ע"ב) **דִּישְׁתַּתַּף בְּאֲלִין פְּקוּדִין עִם יִשְׂרָאֵל, בּוּז יְבוּזוּ לוּ.**

וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְת פֶּר אַחַד אֵיל אַחַד, הָא אוֹקְמוּהָ מְאִרִי
מִתְנִיתִין, לְמַלְפָּא דְזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין, לְבַתָּר דְּשִׁלַּח לֹזן, אָמַר
לְאֲלִין בְּנֵי בֵיתָא דִּילִיה, אֲנָא וְאַתּוֹן נְעַבִּיד סְעוּדָה קְטַנָּה. וּמֵאִי
עֲצַרְת. כְּמַה דַּאֲתָ אָמַר, (שמואל א ט) זֶה יַעֲצֵר בְּעַמִּי, וְלִית עֲצֵר אֲלֵא
מַלְכוּת. מְסִטְרָא דְשְׂכִינְתָא עֲלָאָה, עָבִיד סְעוּדָתָא רְבִרְכָא,
וּמְסִטְרָא דְמַלְכוּתָא, סְעוּדָתָא זְעִירָא. וְנוֹהֲגִין לְמַעַבְד יִשְׂרָאֵל עֲמָה
חֲדוּה, וְאַתְקְרִיאַת שְׂמַחַת תּוֹרָה. וּמַעַטְרֵן לְסַפֵּר תּוֹרָה בְּכַתָּר
דִּילִיה, רְמִז סֵפֶר תּוֹרָה לְתַפְאָרַת, שְׂכִינְתָא עֲטַרְת תַּפְאָרַת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, אַמְאִי מְסִטְרָא דַּאֲמַא עֲלָאָה, זַמִּין לְכָל

לשון הקודש

הַרְי פְּרֻשׁוּהוּ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה, לְמַלְךְ שְׁזַמֵּן
 אוֹרְחִים, לְאַחַר שְׁשִׁלַּח אוֹתָם, אָמַר לְאֵלוּ בְּנֵי
 בֵּיתוֹ: אֲנִי וְאַתֶּם נַעֲשֶׂה סְעוּדָה קְטַנָּה. וּמַה
 עֲצַרְתָּ? כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (שמואל א-ט ט) זֶה יַעֲצֵר בְּעַמִּי,
 וְאִין עֲצֵר אֲלֵא מַלְכוּת. מַצַּד הַשְּׂכִינָה
 הַעֲלִינָה עוֹשֶׂה סְעוּדָה גְּדוּלָּה, וּמַצַּד הַמַּלְכוּת
 סְעוּדָה קְטַנָּה. וְנוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת יִשְׂרָאֵל עֲמָה
 שְׂמַחָה, וּנְקַרְאָת שְׂמַחַת תּוֹרָה. וּמַעַטְרִים
 לְסַפֵּר תּוֹרָה בְּכַתָּר שְׁלוֹ, רְמִז סֵפֶר תּוֹרָה
 לְתַפְאָרַת, הַשְּׂכִינָה - עֲטַרְת תַּפְאָרַת.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, מַדּוּעַ מַצַּד הָאֲמַא

הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא סְפָה, מְגַנָּה עֲלֵיהֶם,
 וּפּוֹרְשֵׁת כְּנֶפֶה עֲלֵיהֶם כַּאֲמַא עַל בְּנִים, וּמַפְנִי
 זֶה תְּקִינּוּ לְבָרְךְ הַפּוֹרַס סְפַת שְׁלוֹם עֲלִינוּ.
 וּמַפְנִי זֶה בְּחֻדְשׁ הַשְּׂבִיעִי, שָׁבוּ כָּל מַצּוֹת
 אֵלוּ, (שיר השירים ח) מִיּוֹם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת
 אֶת הָאֱהָבָה, עִם יִשְׂרָאֵל בְּאַבִּיחֶם שְׂבַשְׂמִים.
 וְאִין מִיּוֹם רַבִּים אֲלֵא כָּל הָאֲמוֹת וְהַמְּמַנִּים
 שְׁלָחֶם. אִם יִתֵּן אִישׁ, שֶׁהוּא סְמָאֵל, כָּל מַה
 שִׁישׁ לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי שִׁישְׁתַּתַּף בְּאֵלוּ
 הַמַּצּוֹת עִם יִשְׂרָאֵל - בּוּז יְבוּזוּ לוּ.
וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְת, פֶּר אַחַד אֵיל אַחַד.

מִמֶּנּוּ דְכָל אוֹמְיִן, וּמִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָא תַתְּאָה, לָא זְמִין אֱלָא לְאוּמָה
יְחִידָה, לְקַבֵּל פֶּר יְחִידָא.

אָמַר לִיה בְּרִי, שְׁפִיר שְׂאִילַת. בְּגִין דְּמַלְכוּת אִיהִי רְמִיזָא לְבֵרְתָא,
דְּאִיהִי עֲנוּעָה בְּבֵית אָבִיהָ וְאִמָּהּ. וְאִיהִי אַרוּסָה וְלָא נְשׂוּאָה.
לָאו אֹרַח אַרְעָא, לְמִיכַל עִם אוֹשְׁפִיזִין. אָבַל אִימָא דְהִיא נְשׂוּאָה,
אֹרַח אַרְעָא אִיהוּ (לְמִיכַל עִם אֹרְחִי) בְּתַר דְּמִזְמִין בַּעֲלָה אוֹשְׁפִיזִין,
לְמִיכַל עַל פְּתוּרָא עִם בַּעֲלָה. וְאִי אִינוּן אוֹשְׁפִיזִין נְכָרָאִין, לָא אַכְלִי
עֲמָהוּן, לָא אָבָא, וְלָא אִמָּא, וְכָל שְׂפִין בְּרַתָּא. וּבְגִין כֶּךָ בְּסַעֲדַתָּא
דְּשִׁבְעִין מִמֶּנּוּ, לָא אֲשַׁתְּתַף לְמִיכַל עֲמָהוּן, חַד מִן מְאָרִי מַלְכָּא,
בְּגִין דְּאִינוּן נְוִכְרָאִין. אָמַר לִיה וְדָאִי כְעַן אַתִּי יִשְׁבַת מַלְה בְּלַפְאִי,
עַל בְּרִייה.

עוֹלַת תְּמִיד, דָּא שְׂכִינְתָא, דְּסְלִיקַת לְעִילָא בְּחַהוּא דְרַגְמָא,
דְּאִתְמַר בָּהּ עָרַב וּבּוֹקֵר בְּכָל יוֹם תְּמִיד, אוֹמְרִים פְּעַמִּים
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. וְאִיהִי סְלִיקַת בְּעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ תְדִיר
עֲמָה בְּלָא פְרוּדָא כָּלְל.

וּלְאָן סְלִיקַת. לְאִתְרֵהּ דְּאִתְגַּזְרַת מִתְּמִין, דְּאִיהוּ אִין סוּף, וְאִיהוּ
גְבוּהַ מְכָל סְפִירָאִין. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ. עוֹלָה בְּלָה לְגְבוּהַ

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שְׂכִינְתָא מִזְמִין כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת,
וּמִצַּד הַשְּׂכִינָה הַתַּתְּחוּנָה לָא מִזְמִין אֱלָא אִמָּה
יְחִידָה, כְּנֶגֶד פֶּר יְחִידָא?
אָמַר לוֹ, בְּנִי, טוֹב שְׂאִילַת. מִפְּנֵי שְׂמַלְכוּת
הִיא רוּמּוֹת לְבַת, שְׁהִיא עֲנוּעָה בְּבֵית אָבִיהָ
וְאִמָּהּ. וְהִיא אַרוּסָה וְלָא נְשׂוּאָה. אִין דְּרַף
אַרְץ לְאָכַל עִם אֹרְחִים. אָבַל אִמָּא שְׁהִיא
נְשׂוּאָה, דְּרַף אַרְץ הוּא (לְאָכַל עִם הָאֹרְחִים)
אַחַר שְׂמִזְמִין בַּעֲלָה אֹרְחִים לְאָכַל עַל
הַשְּׁלַחָן עִם בַּעֲלָה. וְאִם הֵם אֹרְחִים נְכָרִים,
לָא אוֹכְלִים עִמָּהֶם לָא אָבָא וְלָא אִמָּא, וְכָל

שְׂכִינְתָא מִזְמִין כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת,
וּמִצַּד הַשְּׂכִינָה הַתַּתְּחוּנָה לָא מִזְמִין אֱלָא אִמָּה
יְחִידָה, כְּנֶגֶד פֶּר יְחִידָא?
אָמַר לוֹ, בְּנִי, טוֹב שְׂאִילַת. מִפְּנֵי שְׂמַלְכוּת
הִיא רוּמּוֹת לְבַת, שְׁהִיא עֲנוּעָה בְּבֵית אָבִיהָ
וְאִמָּהּ. וְהִיא אַרוּסָה וְלָא נְשׂוּאָה. אִין דְּרַף
אַרְץ לְאָכַל עִם אֹרְחִים. אָבַל אִמָּא שְׁהִיא
נְשׂוּאָה, דְּרַף אַרְץ הוּא (לְאָכַל עִם הָאֹרְחִים)
אַחַר שְׂמִזְמִין בַּעֲלָה אֹרְחִים לְאָכַל עַל
הַשְּׁלַחָן עִם בַּעֲלָה. וְאִם הֵם אֹרְחִים נְכָרִים,
לָא אוֹכְלִים עִמָּהֶם לָא אָבָא וְלָא אִמָּא, וְכָל

שְׂכִינְתָא מִזְמִין כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת,
וּמִצַּד הַשְּׂכִינָה הַתַּתְּחוּנָה לָא מִזְמִין אֱלָא אִמָּה
יְחִידָה, כְּנֶגֶד פֶּר יְחִידָא?
אָמַר לוֹ, בְּנִי, טוֹב שְׂאִילַת. מִפְּנֵי שְׂמַלְכוּת
הִיא רוּמּוֹת לְבַת, שְׁהִיא עֲנוּעָה בְּבֵית אָבִיהָ
וְאִמָּהּ. וְהִיא אַרוּסָה וְלָא נְשׂוּאָה. אִין דְּרַף
אַרְץ לְאָכַל עִם אֹרְחִים. אָבַל אִמָּא שְׁהִיא
נְשׂוּאָה, דְּרַף אַרְץ הוּא (לְאָכַל עִם הָאֹרְחִים)
אַחַר שְׂמִזְמִין בַּעֲלָה אֹרְחִים לְאָכַל עַל
הַשְּׁלַחָן עִם בַּעֲלָה. וְאִם הֵם אֹרְחִים נְכָרִים,
לָא אוֹכְלִים עִמָּהֶם לָא אָבָא וְלָא אִמָּא, וְכָל